

theoretische analyse, die tot een omwerking van onderscheidene leerstukken leidde, is het eerste opvallend kenmerk. Niet weinig in getal zijn de afzonderlijke theorieën, wier gestalte zich in den loop der laatste tientallen jaren mee daardoor radicaal wijzigde.

Daar is de ommekeer die zich in de *geldleer* voltrok sinds Knapp in 1905 zijn geruchtmakend *Die staatliche Theorie des Geldes* deed verschijnen. De oude metallistische opvatting, die ter verklaring van het wezen van het geld in het stoffelijke substraat het fundamenteel uitgangspunt zag, werd verlaten en te kust en te keur werden aangeboden de nominalistische theorieën, die teruggrepen naar ideële functies, door het geld verricht. In nauw verband daarmee werd niet slechts de *geldtheorie*, maar ook de leer van het bankwezen gebouwd op grondslagen, die van de vroegere structuur principieel verschillen. Met name de geldscheppende functie der banken behoorde in de nieuwere literatuur tot de geliefkoosde onderwerpen.

De scherpere begripsontleding valt niet minder op bij het betreden van het gebied der prijstheorieën. „*Monopolistische concurrentie*” was voor de 19-eëwsche economen een onbekend begrip. *Monopolie* en *concurrentie* vormden voor hen de onoverbrugbare tegenstelling, waarbij dan hoogstens de monopolies in natuurlijke en kunstmatige monopolies werden onderscheiden en concurrentie de *volkomen* concurrentie omvatte. Dieper doordringen in deze materie leidde de laatste jaren tot het opstellen van allerhande tusschenvormen als *monopolistische concurrentie*, *duopolie*, *oligopolie*, die ten aanzien van de prijsvorming fijnere nuanceeringen deden onderscheiden.

Als derde voorbeeld voeren wij aan den overgang van *crisis-theorie* tot *conjunctuurleer*, die zich in de moderne beschouwingen voltrok. De oude theorie gaf een *pathologie*, de moderne conjunctuurleer ontwerpt een *physiologie* van de economische bedrijvigheid. De 19e-eeuwsche behandeling spitste zich toe op de verklaring van de *crisis*, een ziekteverschijnsel, dat het economisch leven verstoorde, maar de moderne leer gewaagt van een rhythmischen kringloop van op- en neergang, welks opvolgende fasen *alle* een voorwerp van onderzoek dienen te zijn en waarvan de crisis slechts een onderdeel vormt.